

PTICE

OKOLI NAS

V NASELJIH

PTICE KOT NA DLANI

// Petra Arh in Tilen Basle

Narava je polna presenečenj in nedvomno so vsa bitja po svoje čarobna, vendar so nam le redka tako blizu kot ptice. Najprej slišimo njihov čudoviti napev, nato se zazremo v smer, od koder prihaja, in včasih, če imamo srečo in dober vid, pred nami v pisanih barvah zažari drobcen ptiček.

Naselja so pogost dom številnih vrst ptic, ki so se prilagodile življenju v kulturni krajini. Če za naš vrt in okolico doma skrbimo do narave prijazno, jih lahko opazujemo skozi vse leto.

Z akcijo »Ptice okoli nas« vsi istočasno preštejemo ptice v okolici doma. Podatki so zelo pomembni, saj tako dobimo natančno sliko o stanju naših ptic. Še pomembnejše pa je tole: če so nam ptice blizu in jih približamo še komu od naših bližnjih, bomo tako gojili pozitiven odnos do ptic in spoštovanje do narave. Prav zato je akcija zasnovana tako, da lahko sodelujejo prav vsi, tudi nepoznavalci ptic.

KAJ VSE SMO LETOS OPAZILI?

Pozimi v letu 2017 smo v okolici doma že devetič preštevali ptice. Tokrat se je akcije udeležilo 1.165 opazovalcev. Štetju se je pridružilo 706 otrok iz 20 vrtecev, 26 osnovnih in 4 srednjih šol.

V enem tednu akcije smo zabeležili skupno 20.346 osebkov ptic, ki so pripadale 78 vrstam. Tri najštevilčnejše vrste so bile enako kot lani domači vrabec (*Passer domesticus*), siva vrana (*Corvus cornix*) in velika sinica (*Parus major*). Tem so letos sledili poljski vrabec (*Passer montanus*), kos (*Turdus merula*) in domači golob (*Columba livia domestica*). Med zanimivejšimi in redkejšimi vrstami smo opazovali povodnega kosa (*Cinclus cinclus*), skalne strnade (*Emberiza cia*), krivokljune (*Loxia curvirostra*) in velike jate repnikov (*Carduelis cannabina*).

ZANIMIVO

Vsako leto pri nas prezimi tudi kakšna bela štoklja (*Ciconia ciconia*), kar se zadnja leta sicer dogaja vse pogosteje. Tudi v okviru akcije »Ptice okoli nas« smo jih nekaj zabeležili. Bolj izjemno opazovanje pa letos prihaja iz okolice Bleda, kjer sta v hlevu prezimili dve kmečki lastovki (*Hirundo rustica*)! Seveda s pomočjo srčnih ljudi.

POGOSTEŽI SE PREDSTAVIJO

Domači vrabec

Kadarkoli pogledamo skozi okno, vidimo majhne-ga ptiča, ki ga vsi poznamo - to je domači vrabec. Tako zelo so nam domači, da smo jih vpletli tudi v pregovore: »Bolje vrabec v roki kot golob na strehi!« ali »O tem čivkajo že vrabci na strehi!« Domači vrabec je poleg kokoši najbolj razširjena vrsta ptice na svetu. Njegovo naravno območje razširjenosti sta Evropa in Azija, človek pa ga je zanesel tudi v Ameriko, južno Afriko in Avstralijo, kjer se je hitro razširil in začel izpodrivati nekatere tam domače vrste ptic. Vrabci so zelo zvesti, saj par ostane skupaj, dokler ju smrt ne loči. Pri gnezde-

DOMAČI VRABEC (*Passer domesticus*)

foto: Bor Mihelič

Če za naš vrt in okolico doma skrbimo do narave prijazno, ptice lahko opazujemo skozi vso leto.

foto: **Borut Rubinič**

nju paru pomagajo tudi ptice, ki niso našle svojega partnerja ali primernege mesta za svoje gnezdo. Če pa se kateremu od gnezdečih partnerjev kaj zgodi, na njegovo mesto vskoči eden izmed pomočnikov in življenje teče dalje.

Velika sinica

Velika sinica je najbolj znana in najpogostejša med našimi sinicami. Le kdo ne pozna te živahne ptice z vpadljivo rumenimi boki in trebuhom, ki ga po sredi kot kravata prekinja črna proga? Gnezdi v najrazličnejših bivališčih, od gozdov do vrtov in naselij. Če primanjkuje dupel, pa gnezdi na obrobju mest celo v poštnih nabiralnikih. Pozimi je redna obiskovalka krmišč, vključno z visečimi mrežicami z orehovimi jedrci in drugim semenjem. Dobro ji tekne tudi sadje in celo lešniki, ki jih odpira s kljuvanjem, medtem ko jih na veji drži z nogami ali pa jih zagozdi v kakšno špranjo.

Siva vrana

Zaradi močnega kljuna, srepega pogleda, turobne barve, predvsem pa zaradi dejstva, da je vsejedka, ki se prehranjuje tudi z mrhovino, v marsikom zbuja

SIVA VRANA (*Corvus cornix*)

foto: **Dejan Bordjan**

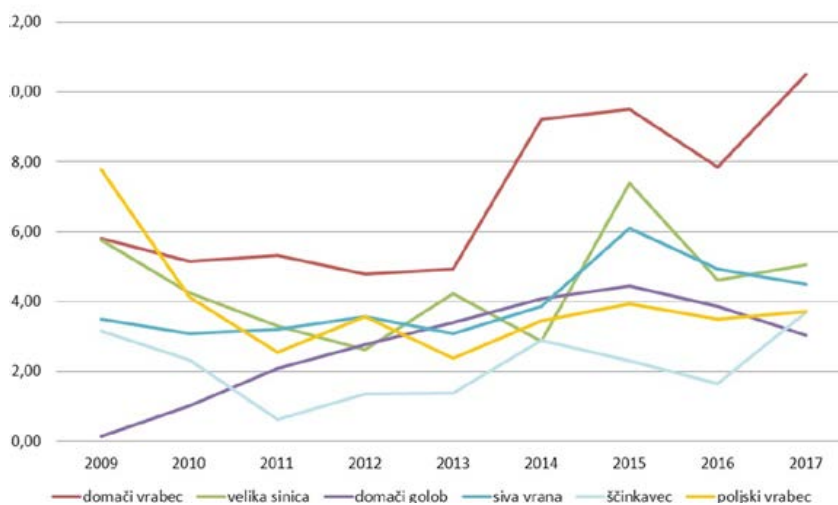
odpor in strah. Spada med najpametnejše živali, hitro se uči in prilagaja spremembam, zlasti dobro se znajde v kmetijski krajini blizu človeka. Vsakdanja spremljevalka, o kateri govorimo, je siva vrana. Ta pri iskanju hrane s pridom uporablja svojo visoko inteligenco. S tal pobira oreške, školjke ali rakovice in jih spušča z velike višine na trdo podlago, da se razbijejo. V mestih jo pogosto zalotimo pri odpiranju vreč za smeti, na daljnovodih pa si rada privoščiči počitek ali nanj celo namesti svoje gnezdo.

VELIKA SINICA

(*Parus major*)

foto: **Gregor Bernard**

ŠTEJEMO PTICE OKOLI NAS:

KDAJ: med **22. in 28. januarjem 2018**

KOLIKO ČASA: **pol ure**

KJE: **kjerkoli**

OBRAZEC in INFORMACIJE: na strani **ptice.si**

GRAF ŠTEVILČNOSTI:

Najštevilčnejše vrste ptic, preštete v akciji Ptice okoli nas po devetih letih akcije. Letos smo na graf dodali tudi poljskega vrabca, ki je bil v vseh letih precej številčen.